

FFI RAPPORT

FFI-VURDERING AV OMFANG OG VIRKSOMHET - FASE 2 EN OVERSIKT OVER OG ANALYSE AV FORHOLDET MELLOM BASISBEVILGNING OG OPPDRAGSINNTEKTER

SKJERVOLD Jon,
LÜBECK Beate

FFI/RAPPORT-2003/01834

FFIN/910011/201.2

Godkjent
Kjeller 9. mai 2003

Henry Kjell Johansen

**FFI-VURDERING AV OMFANG OG
VIRKSOMHET - FASE 2
EN OVERSIKT OVER OG ANALYSE AV
FORHOLDET MELLOM BASISBEVILGNING OG
OPPDRAKSINNTEKTER**

SKJERVOLD Jon,
LÜBECK Beate

FFI/RAPPORT-2003/01834

FORSVARETS FORSKNINGSINSTITUTT
Norwegian Defence Research Establishment
Postboks 25, 2027 Kjeller, Norge

FORSVARETS FORSKNING SINSTITUTT (FFI)
Norwegian Defence Research Establishment

UNCLASSIFIED

P O BOX 25
 NO-2027 KJELLER, NORWAY
REPORT DOCUMENTATION PAGE

SECURITY CLASSIFICATION OF THIS PAGE
 (when data entered)

1) PUBL/REPORT NUMBER FFI/RAPPORT-2003/01834 1a) PROJECT REFERENCE FFIN/910011/201.2	2) SECURITY CLASSIFICATION UNCLASSIFIED 2a) DECLASSIFICATION/DOWNGRADING SCHEDULE -	3) NUMBER OF PAGES
4) TITLE FFI-VURDERING AV OMFANG OG VIRKSOMHET - FASE 2 EN OVERSIKT OVER OG ANALYSE AV FORHOLDET MELLOM BASISBEVILGNING OG OPPDRAGSINNTEKTER KLJ		
5) NAMES OF AUTHOR(S) IN FULL (surname first) SKJERVOLD Jon, LÜBECK BeateLübech Beate		
6) DISTRIBUTION STATEMENT Approved for public release. Distribution unlimited. (Offentlig tilgjengelig)		
7) INDEXING TERMS IN ENGLISH: IN NORWEGIAN: a) _____ a) _____ b) _____ b) _____ c) _____ c) _____ d) _____ d) _____ e) _____ e) _____		
THESAURUS REFERENCE: 8) ABSTRACT		
9) DATE 9. May 2003	AUTHORIZED BY This page only Henry Kjell Johansen	POSITION

ISBN-82-484-0715-5

UNCLASSIFIED

SECURITY CLASSIFICATION OF THIS PAGE
 (when data entered)

INNHOOLD

	Side	
1	INNLEDNING	7
2	OVERSIKT OVER UTVIKLINGEN AV OPPDRAGSINNTEKTER OG BASISBEVILGNING	7
2.1	Vurdering av inntektsprofilen – %-vis utvikling i løpende kroner	8
2.2	Vurdering av inntektsprofil – 2002-kroner	9
3	INNRETNING AV BASISBEVILGNINGEN	9
3.1	Grunnforskning	9
3.2	Strategiske programmer	9
4	MULIGE KONSEKVENSER AV ULIKE STØRRELSER PÅ BASISBEVILGNINGEN	9
4.1	Reduksjon av basisbevilgningen med inntil 15% (23 mill kr)	10
4.2	Reduksjon av basisbevilgningen med inntil 30% (46 mill kr)	10
4.3	Reduksjon av basisbevilgningen med inntil 45% (69 mill kr)	10
4.4	Fremtidig innretting av Forsvarets FoU-virksomhet	11
5	STRATEGISKE INNRETNING AV INSTITUTTETS OMFANG OG VIRKSOMHET – GRUNNLAG FOR VIDERE VURDERINGER	11
6	ANBEFALING	11
	Fordelingsliste	13

FFI-VURDERING AV OMFANG OG VIRKSOMHET - FASE 2 EN OVERSIKT OVER OG ANALYSE AV FORHOLDET MELLOM BASISBEVILGNING OG OPPDRAGSINNTEKTER

1 INNLEDNING

Dette er en rapport fra arbeidsgruppe D i utredningen om FFIs omfang og virksomhet, Fase 2. Rapportens vurderinger står for arbeidsgruppens regning.

Arbeidsgruppen har bestått av følgende personer:

Skjervold Jon, FFI

Lübeck Beate, FD

Arbeidsgruppe D i Fase 2:

Det skal gis en oversikt og analyse av forholdet mellom oppdragsinntekter og basisbevilgning.

Mandatet er delt i tre underpunkter:

- Oversikt over utviklingen av oppdragsinntekter (fordelt på hovedgrupper av oppdragsgivere) og basisbevilgning
- Oversikt over hva basisbevilgningen brukes til
- Vurdering av konsekvensene av ulike størrelser på basisbevilgningen, jfr også oppdrag 2 (reduksjon på hhv 15%, 30% og 45% i forhold til dagens bevilgning)

2 OVERSIKT OVER UTVIKLINGEN AV OPPDRAGSINNTEKTER OG BASISBEVILGNING

Fra 1 januar 1995 har Forsvarets forskningsinstitutt (FFI) vært organisert som et forvaltningsorgan med særskilte fullmakter. Dette innebar bl.a formalisering av en differensiert finansieringsform som medførte basisbevilgning til faste og langsiktige oppgaver, samt oppdragsinntekter i horisontal samhandel til prosjektrettede oppgaver. Nedenstående tabell gir en oversikt over den %-vise utviklingen av instituttets inntektsprofil i løpende kroner. Detaljert tallmateriale om instituttets inntektsprofil i løpende kroner og 2002-kroner er vedlagt.

Inntektsgrunnlag	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001
FD basisbevilgning	59%	59%	58%	55%	50%	48%	43%	42%	46%	42%	40%	38%
Forvaltningsoppdrag	0%	0%	0%	0%	0%	0%	4%	3%	4%	4%	4%	4%
Ekstraord investering	3%	2%	0%	2%	2%	2%	0%	0%	0%	4%	2%	0%
FMO	34%	34%	37%	35%	42%	40%	42%	46%	37%	38%	42%	47%
Norsk industri	4%	4%	4%	5%	5%	7%	6%	5%	7%	9%	8%	8%

Øvrige statlige organer	0%	0%	0%	0%	0%	2%	5%	1%	4%	3%	2%	2%
Internasjonalt samarbeid	1%	1%	1%	2%	0%	1%	1%	2%	2%	2%	2%	2%
Totalt	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Fig 1. %-vis utvikling av instituttets inntektsprofil i løpende kroner

1

2.1 Vurdering av inntektsprofilen – %-vis utvikling i løpende kroner

Basisbevilgningens andel av instituttets omsetning i perioden frem til innføring av ny finansieringsform i 1995 ble redusert fra 59% i 1990 til 50% i 1994. Det er ikke et spesielt markant skille i 1995 (48%). Sett bort fra i 1998 har det imidlertid vært jevn nedgang i basisbevilgningens andel av instituttets omsetning, og i 2001 var denne redusert til 38%. Andelen oppdragsinntekter fra FMO har stort sett vært jevnt stigende i perioden, fra 34% i 1990 til 47% i 2001, men det er heller ikke her noe markant skille ved innføring av ny finansieringsform i 1995. De siste årene har det igjen vært en økning av oppdragsinntektenes andel, noe som skyldes at FO/FST har sentralisert og styrket koordineringen av Forsvarets FoU-virksomhet.

Departementet legger vekt på at Forsvaret står fritt med hensyn til valg av samarbeidspartner innenfor alle områder, slik at de beste og mest kosteffektive løsninger oppnås. Det at Forsvaret i økende grad benytter FFI som samarbeidspartner, viser at instituttet i samsvar med endrede rammebetingelser, i stor grad har evnet å møte de krav til kvalitet og kompetanse som stilles fra Forsvaret.

Andelen sivile oppdrag har vært relativt stabil de senere årene. Som et forvaltningsorgan kan ikke instituttet påta seg oppdrag som medfører lojalitetskonflikt eller troverdighetsproblemer i forhold til dets primære rolle. I praksis vurderes mulighetene for ytterligere sivile oppdrag, gitt dagens tilknytningsform, å være relativt begrenset.

Inntektsprofil FFI 1990 - 2001

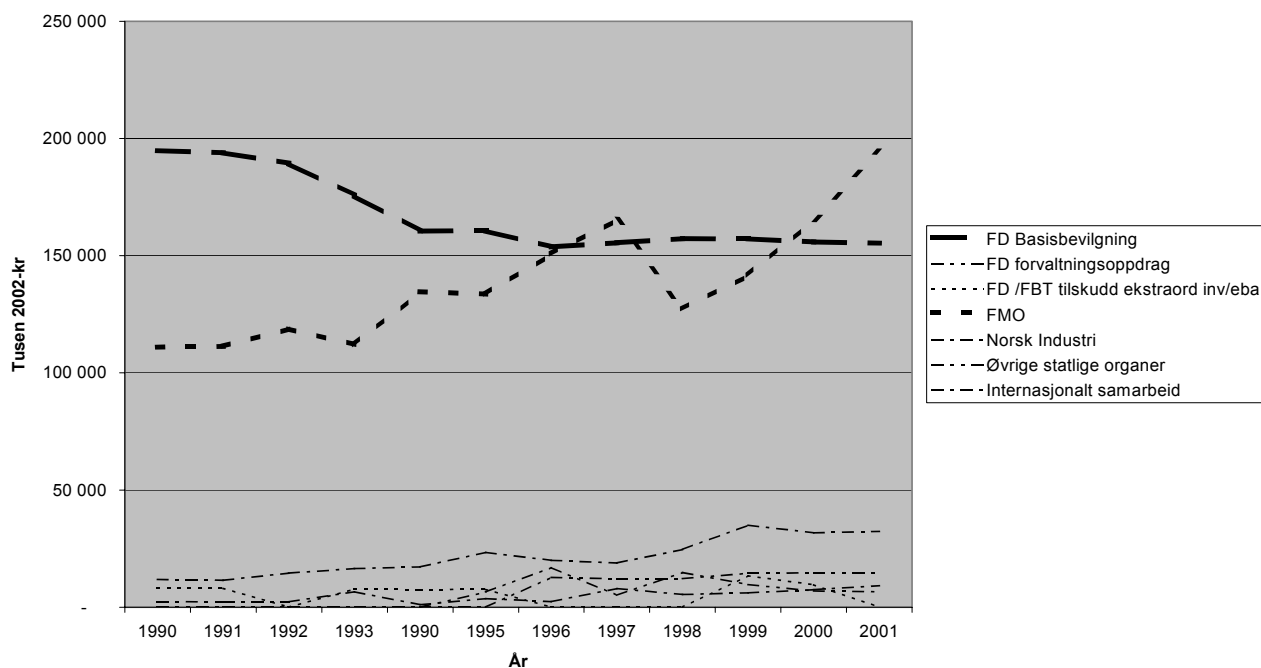

Fig 2.2 Utvikling av inntektsprofilen i tusen 2002-kr

2.2 Vurdering av inntektsprofil – 2002-kroner

Inntektsprofilen i 2002-kroner klargjør tydelig redusert basisbevilgning og økte oppdragsinntekter fra FMO i perioden. Innføringen av ny finansieringsform og horisontal samhandel har i årene fra 1995 gitt utslag på inntektsprofilen, med gradvis endring av basisbevilgningens og oppdragsinntektenes andel av omsetningen. De siste årene (2000 og 2001) har FMOs andel av instituttets omsetning vært høyere enn basisbevilgningens andel.

3 INNRETNING AV BASISBEVILGNINGEN

Basisbevilgningen deles inn bevilgning til strategiske programmer og grunnforskning. Arbeidsgruppe C har gitt en detaljert beskrivelse av innenfor hvilke prosjekter og strategiske programområder basisbevilgningen har blitt benyttet. I det følgende gis en overordnet beskrivelse av de senere årenes prioritering av basisbevilgningens hovedinnretning.

3.1 Grunnforskning

Om lag 20% av basisbevilgningen kanaliseres til grunnforskning. Grunnforskningen integreres med den direkte nytteorienterte og anvendbare forskningen, enten ved at arbeidene gir direkte bidrag til strategiske programmer eller prosjekter, eller ved at resultatene gir grunnlag for utveksling med internasjonale vitenskapelige miljøer. I de senere årene har grunnforskningen i hovedsak vært rettet inn mot elektrooptikk, ionosfærefysikk, nevrobiologi og numerisk matematikk.

3.2 Strategiske programmer

De strategiske programmene utgjør hoveddelen av basisbevilgningen, ca 80%, og fanger opp viktige trekk i den militærteknologiske utvikling. Programmene skal gi FFI mulighet for å etablere og videreutvikle militærteknisk kompetanse/kunnskap og vil, avhengig av sitt innhold, kunne løpe over en periode på fem til 15 år. Det foretas årlige vurderinger og eventuelle justeringer av programmene innretning. Blant strategiske programmer som er prioritert de senere årene er mine-mottiltak/autonome undervannsfarkoster, undervannsbåter (UVBer), presisjonsstyrte våpen, slagmarksdigitalisering, datafusjon og informasjonsproduksjon, multispektrale sensorer, beskyttelse mot kjemiske og biologiske våpen, soldatmodernisering, informasjonskrigføring og ikke-dødelige våpen.

4 MULIGE KONSEKVENSER AV ULIKE STØRRELSER PÅ BASISBEVILGNINGEN

I henhold til mandatet skal konsekvensene av ulike størrelser på basisbevilgningen, jfr oppdrag 2, vurderes. I oppdrag 2 (LTD-04, støttevirksomhetene), er det fastsatt alternative reduksjoner

på 15%, 30% og 45%. De samme %-vise reduksjonsandeler legges til grunn i dette oppdraget. Med utgangspunkt i basisbevilgningen for 2003 (152 mill kr), vil dette si en reduksjon på hhv 23 mill kr, 46 mill kr og 69 mill kr.

Vurderingene er knyttet til mulige konsekvenser både for instituttets evne til å støtte Forsvarets politiske og militære ledelse i forbindelse med langsiktige planlegging og utvikling av Forsvaret og opprettholdelse av Forsvarets behov for teknologisk og analytisk kompetanse ved instituttet.

4.1 Reduksjon av basisbevilgningen med inntil 15% (23 mill kr)

Veritas gjennomfører en effektivitetsanalyse av virksomheten som så langt peker mot et innsparingspotensiale som kan fange opp en 15%-reduksjon, med et moderat redusert servicenivå. I dette ligger effektivisering ved omlegging av driften, økt internasjonal arbeidsdeling og økt samarbeid mellom internasjonale forskningsmiljøer. En konsekvens av en slik reduksjon vil imidlertid kunne være at FFIs rådgiverrolle ikke kan opprettholdes med samme tyngde over hele spekteret som i dag og at instituttets bidrag til omstillingen til nettverksbasert forsvar vil bli redusert.

4.2 Reduksjon av basisbevilgningen med inntil 30% (46 mill kr)

En reduksjon av basisbevilgningen med inntil 30% vil kunne føre til at Forsvaret i fremtiden ikke vil få den nødvendige tilgang til kompetanse til å gjennomføre utvikling og tilpasning av konsepter og foreta utredninger som anses viktige for Forsvarets virksomhet. Dette vil få konsekvenser for instituttets bidrag innenfor det langsiktige perspektivet knyttet til Forsvarets FoU og føre til en streng prioritering av grunnforskningen og strategiske programområder. FFIs rådgivningsrolle mot helheten i Forsvaret vil måtte reduseres betraktelig og opprettholdes innenfor noen utvalgte områder. Instituttets evne til å utføre oppdrag, både for departementet og FMO, vil bli vesentlig redusert. Basisbevilgningen er også av avgjørende betydning for instituttets evne til å fornye den grunnleggende militærteknologisk innsikten og opprettholdelse av faglige vurderingsevne. Dette er spesielt viktig i forhold til internasjonal utvikling gjennom samarbeid med ledende forskningssentre i andre land, og det kan ikke utelukkes at FFI vil bli en mindre attraktiv samarbeidspartner internasjonalt dersom ressurstilgangen, og følgelig evnen til å opprettholde relevant kompetanse, reduseres.

4.3 Reduksjon av basisbevilgningen med inntil 45% (69 mill kr)

I tillegg til de konsekvenser som er nevnt for de foregående alternativer, vil en reduksjon av basisbevilgningen i denne størrelsesorden kunne medføre behov for vurdering av instituttets rolle i en større sammenheng. Som en forutsetning for å kunne gjennomføre spesifikke forskningsoppdrag og analyser må grunnleggende forskerkompetanse etableres og vedlikeholdes. En viss akademisk forskning er også nødvendig for å kunne være en moderne forskningsinstitusjon på høyt nivå. En reduksjon av basisbevilgningen i denne størrelsesorden må veies opp mot om det er ønskelig å opprettholde nasjonal forsknings- og utviklingskompetanse ved FFI. Dette er kompetanse som verken Forsvarets militære organisasjon eller institusjoner på det sivile marked kan ivareta pr i dag. Etablering og vedlikehold av forsker-

kompetanse er en investering for fremtiden, og det er vesentlig å ikke undergrave viktigheten av å ivareta FoU også innenfor områder som ikke gir umiddelbare resultater for Forsvaret.

4.4 Fremtidig innretting av Forsvarets FoU-virksomhet

Forannevnte vurderinger gir ikke grunnlag for fremtidig prioritering av innrettingen av instituttets grunnforskning og strategiske programområder med dertil hørende prosjekter. Slike prioriteringer må være en del av bredere prosess, hvor departementet, FMO, FFI og andre FoU-aktører i Forsvaret i samarbeid ser på innrettingen av Forsvarets samlede FoU-virksomhet. Departementet har varslet at den gjeldende strategiske plan for FoU i Forsvarets skal revideres. Innretting og prioritering av nye satsningsområder for Forsvarets FoU-virksomhet, både ved FFI og hos andre FoU-aktører i Forsvaret, vil være en del av prosessen knyttet til utarbeidelse av denne strategien.

5 STRATEGISKE INNRETNING AV INSTITUTTETS OMFANG OG VIRKSOMHET – GRUNNLAG FOR VIDERE VURDERINGER

De reduksjonsalternativene for basisbevilgningen som er vurdert vil få merkbare konsekvenser for instituttets evne til å være rådgiver og utføre oppdrag for Forsvarets politiske og militære ledelse. Instituttet evne til å opprettholde kompetanse som er viktig både for nasjonal FoU-virksomhet, men også opprettholder FFI som en attraktiv samarbeidspartner internasjonalt, vil også bli redusert. På dette grunnlag vil det være flere aspekter som bør legges til grunn for en videre vurdering av innrettingen og omfanget av FFIs virksomhet. Følgende faktorer kan være aktuelle:

- FFIs rolle, herunder en eventuell tettere integrering med FMO/FD, alternativt en friere rolle. Overordnet mål med bruk av basisbevilgningen i lys av dette
- Innretting av FFIs totale forskningsomfang – fordeling mht sikkerhetspolitikk, forsvarsplanlegging, grunnforskning og strategiske programområder i lys av dette. Herunder også forholdet til andre FoU-aktører i Forsvaret og bevisstgjøring av instituttets forsknings- og kompetanseprofil
- Kostnadsstyring ved FFI – virkninger av reduserte driftsutgifter og effektivisering
- Overordnede styringsprinsipper for den strategiske innrettingen av instituttet

6 ANBEFALING

Det anbefales at basisbevilgningens fremtidige innretting inngår som del av analysene og vurderingene knyttet til utarbeidelse av strategisk plan for FoU i Forsvaret. Som en konsekvens av mulige reduksjoner av basisbevilgningens størrelse, anbefales at FFIs fremtidige innretting og omfang vurderes med utgangspunkt i områdene angitt i punkt 5.

Inntektsprofil i løpende kr	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000
FD Basisbevilgning	165 000	169 000	169 000	160 000	149 000	151 790	147 800	151 700	155 341	155 270	154 876
FD forvaltningsoppdrag	0	0	0	0	0	0	12 200	11 782	12 005	14 273	14 551
Tilskudd ekstraord inv	7 000	7 000	0	7 000	7 000	7 221	0	0	0	13 253	9 500
FMO	94 000	97 000	106 000	102 000	125 000	126 266	144 934	161 369	125 724	139 873	164 436
Norsk Industri	10 000	10 000	13 000	15 000	16 000	22 108	19 207	18 376	24 348	34 532	31 542
Øvrige statlige organer	0	0	0	0	0	6 148	16 260	4 961	14 639	9 552	6 893
Internasjonalt samarbeid	2 000	2 000	2 000	6 000	1 000	3 516	2 278	7 771	5 372	6 073	7 408

FORDELINGSLISTE

FFIN
Dato: 9. mai 2003

RAPPORTTYPE (KRYSS AV)			RAPPORT NR.	REFERANSE	RAPPORTENS DATO
☒	RAPP	☐	NOTAT	☐	RR
			2003/01834	FFIN/910011/201. 2.2.2.2	9. mai 2003
RAPPORTENS BESKYTTELSESGRAD				ANTALL TRYKTE UTSTEDT	ANTALL SIDER
UGRADERT				30	13
RAPPORTENS TITTEL				FORFATTER(E)	
FFI-VURDERING AV OMFANG OG VIRKSOMHET - FASE 2 EN OVERSIKT OVER OG ANALYSE AV FORHOLDET MELLOM BASISBEVILGNING OG OPPDRAKSINNTEKTER				SKJERVOLD Jon, LÜBECK Beate	
FORDELING GODKJENT AV				FORDELING GODKJENT AV AVDELINGSSJEF:	
Henry Kjell Johansen				Henry Kjell Johansen	

EKSTERN FORDELING
INTERN FORDELING

ANTALL	EKS NR	TIL	ANTALL	EKS NR	TIL
1		Forsvarsdepartementet	9		FFI-Bibl
1		V/ Beate Lübeck	1		FFI-ledelse
			1		FFIE
			1		FFISYS
			1		FFIBM
			2		FFIN
			1		Forfattereksemplar(er)
			12		Restopplag til Biblioteket
					Elektronisk fordeling:
					FFI-veven
					Paul Narum (pna)
					Henry Kjell Johansen (hkj)
					Johnny Bardal (jba)
					Ragnvald H Solstrand (rhs)
					Jan Ivar Botnan (jib)
					Håkon Ljøgodt (jhl)
					Stian Løvold (stl)
					Torleiv Maseng (tma)
					Vidar S Andersen (vsa)
					Bjarne Haugstad (bjh)
					Bjørn Arne Johnsen (baj)
					Nils Størkersen (njs)
					Elling Tveit Uetv)
					Jarl Johnsen (jkj)
					Stein Grinaker (sgr)
					Tor Knudsen (tkn)
					Bent Erik Bakken (beb)
					Jan Erik Torp (jet)
					Espen Skjelland (esd)

Benytt ny side om nødvendig.